

Figura 2. 18. Realizarea Modelului Mental al unui hyperdocument
Realizarea Modelului Mental al unui hyperdocument

Considerând opiniile cercetătorilor în domeniul Intermedia, *cerințele necesare integrării hypermed în mediul informatic* (Figura 2. 18. Realizarea Modelului Mental al unui hyperdocument) su următoarele:

- Integrarea hypermedia în mediul informatic de tip desktop. Dispozitivul de Conexiuni (Link Engin trebuie să fie integrat în mediul informatic numai în modul în care este integrat astăzi sistemul de fișiere. Un utilitar de înalt nivel sau o interfață pentru aplicațiile de programare (API, application programmer interfac trebuie să fie oferită creatorilor de aplicații conținând specificații pentru funcționarea aplicațiilor hypermedi
- Sistemele Hypermedia trebuie să ofere contexte multiple sau rețele multiple pentru a se putea exploata întregime legăturile de tip hypertext care conțin toate aplicațiile.
- Aplicațiile hypermedia trebuie să suporte filtre și subansamble de explorare incrementale.
- Hypermedia Distribuite pe Rețele Mari (Wide Area Hypermedia) - Funcționalitatea hypermedia trebuie fie extinse pentru a controla Rețele Mari (Wide Area Networks, WAN) nu numai Rețele Locale (LANs).
- Configurarea unui mediu integrat hypermedia este mult ușurată cu ajutorul tehnologiilor informati orientate obiect. De asemenea, cel mai logic Sistem de Management al Băncilor de Date (DBMS, Databa Management System) care poate fi utilizat pentru stocarea datelor (informațiilor) cu privire la legăt (conexiuni) și ancorări este Sistemul de Management al Băncilor de Date Orientat–Obiect (Object–Orient Data Base Management System, ODBMS).

Reguli de Proiectare pentru Documentele hypermedia

Principii	Unde sunt folosite Regulile de Proiectare
P1: Se folosesc Conexiuni Etichetate , denumiri	I1+ și I2
P2: Se Indică similaritatea dintre unitățile de informații	I1 și I2+
P3: Se realizează concentrarea asupra contextului unității de informație	I1 și I2+
P4: Se flosește un arc de curbă biunivoc între unitățile de informații	I3+
P5: Se vizualizează structura documentului	I1, I2, I4+, I8 și I9
P6: Se folosesc cuvinte cheie (noțiuni) în structura de vizualizare în care este indicată poziția actuală a Utilizatorului , traseul care l-a adus în acea poziție și opțiuni pentru trasee de continuare a navigării	I5+, I6+, I7+
P7: Dezvoltarea unui set comprehensiv de mijloace de navigare care să poată vizualiza direcțiile și distanțele	I8+ și I9+
P8: Folosirea unor diagrame cu ecrane de dimensiuni standardizate situate în pozii fixe	I10+
"+" indică importanță prioritară, deosebită, specială	

Figura 2. 19. Reguli de Proiectare pentru Documentele hypermedia

Pentru a oferi un mediu desktop total integrat având funcționalitate hypermedia totală, Bieber propus un mecanism sistemic adecvat, amplu și de mare capacitate bazat pe noțiunea de sisteme hypermed generalizate utilizând legile de conexiune (Bieber, 1993]. Acest mecanism poate interconecta în mod independent aplicații de tip back-end ca de exemplu Sistemele Organice de Decizie, Sistemele Expe Băncile de Date și front-end-urile (Aplicațiile orientate de tip interfețe ca de exemplu editoarele procesoarele de text, sau word processors, utilitarele de grafică) prin intermediul mecanismelor de transmitere de comunicații tranzitorii. Legile de conexiune sistematizează corespunzător într-o diagrama obiectele definite în back-end ca fiind modele, variabile, calculații atribuindu-le obiecte în front-end ca de exemplu noduri, legături (conexiuni), și conexiuni simbolice marcate (indicatoare).

Bieber a sugerat cerințe caracteristice ale front-end și back-end pentru strategia la nivelul sistem aplicată în vederea integrării hypermedia sau cooperării client / mecanism.

Caracteristicile Front-end-ului. Pentru ca mecanismul hypermedia să confere funcționalități managementul legăturilor simbolice (marcate), comentarii, direcții, diagrame concludive, partiții filtru navigării frontale și trasee de întoarcere, front-end -ul trebuie să ofere următoarele operații caracteristice (Figura 2. 19. Reguli de Proiectare pentru Documentele hypermedia) :

Secvența de indicare a locației obiectelor ca de exemplu marcajelor de conexiuni și furnizarea identificatoarelor de locație mecanismului la selectarea unui marcator de legătură.

Front-end trebuie să solicite de la mecanism confirmarea permisiunii de editare pentru inserții și ștergeri, și modificări.

Interfața Utilizator trebuie să furnizeze sistemului informatic hypermedia legături instantanee.

Când se salvează un document de pe ecran conținând obiecte hypermedia împachetate, obiecte trebuie salvate de asemenea.

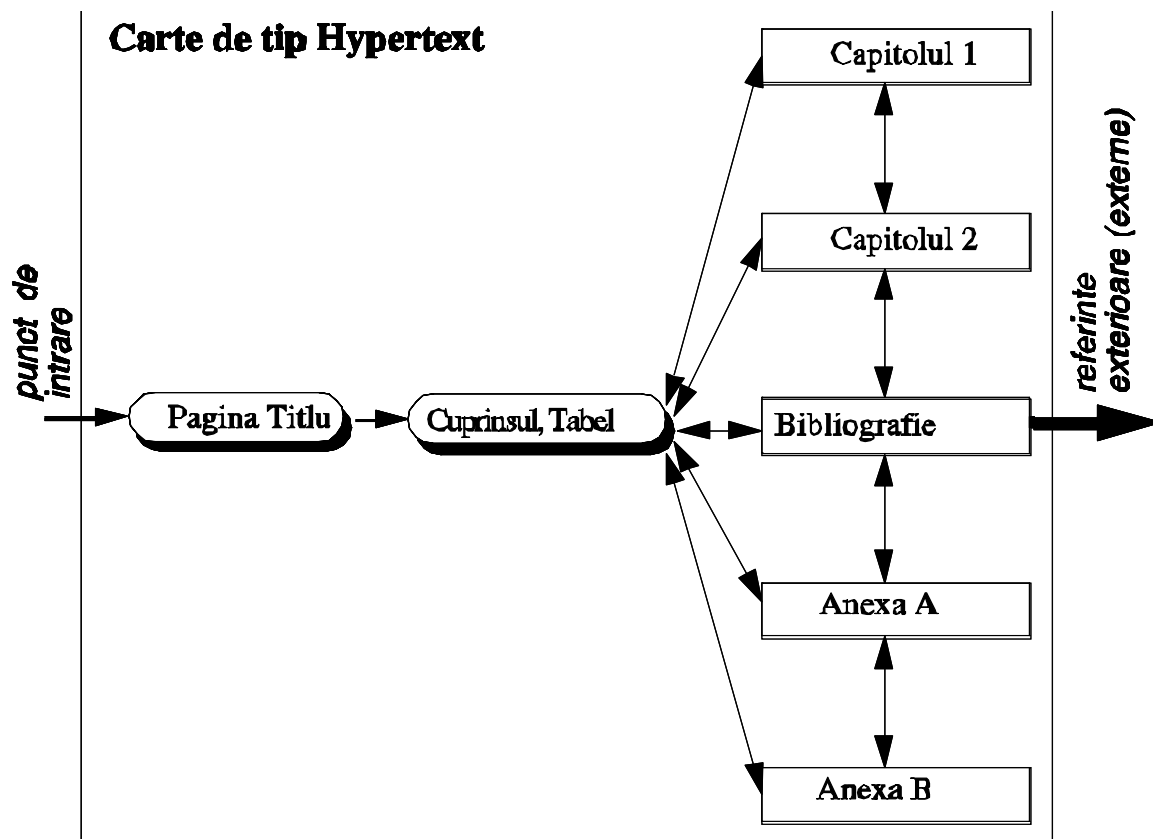
Caracteristicile Back-end -ului . Mecanismul hypermedia ar putea oferi funcționalități ca de exemplu: conexiuni (legături), adnotări, reacții de răspuns privind traseele orientate, filtrare, și concluzii primite de la back-end. Back-end -ul oferă următoarele funcționalități:

Oferă informație specifică despre structura and documentele aplicațiilor sale.

Legile (regulile) de interconexiune trebuie descrise de realizatori. Acest lucru poate fi realizat cu ajutorul unui editor pentru legi de conexiune care să poată fi utilizat în locul unei scrieri logice complicate.

Back-end -urile pot oferi informații pentru control și mecanisme de interpretare aferente obiectelor care sunt transmise prin intermediul mesajelor de comunicații. De exemplu, obiectele care trebuie să servească drept indicatori / marcatori de conexiuni relaționale pot fi etichetate.

Back-end -urile pot realiza comenzi de control asupra mecanismului hypermedia ca și front-end -urile (lista de comenzi și informații sensibile la context).

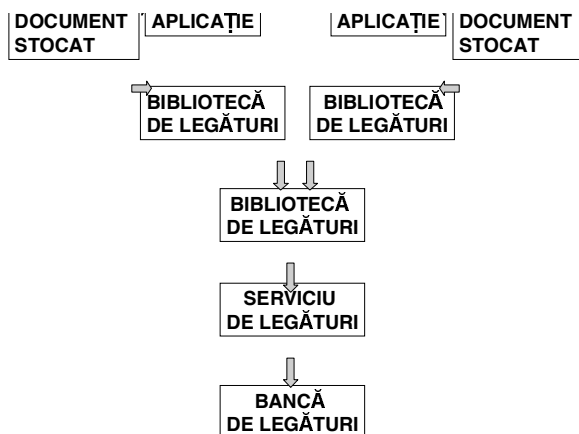

Figura 2. 20. Componentele unei cărți electronice de tip hypertext

Back-end trebuie să încorporeze un standard de transfer / comunicații pentru documentelor ca exemplu ODA sau SGML.

Într-un mod similar cu mecanismul de conexiuni Intermedia și mecanismul hypermedia a lui Biebe serviciul de conexiuni al lui Sun oferă un protocol extensibil pentru crearea și menținerea relațiilor dintre aplicațiile autonome de tip front-end [Pearl, 1989]. În mod similar cu metodele prezentate anterior, editarea și stocarea obiectelor informatice este administrată de către aplicațiile independente care de asemenea oferă un număr oarecare de operații de tip front-end asupra legăturilor. Serviciul de conexiuni stochează / arhivează numai reprezentarea nodurilor nu și nodurile. Astfel, definirea și granularitatea / mărimea nodurilor sunt cedate către aplicațiile individuale. De asemenea, stocarea informației în nod este independentă de stocarea informației în conexiune.

Serviciul de Conexiuni (Link Service) facilitează dezvoltarea aplicațiilor de adăugare și funcționalității hypertextului cu ajutorul unui simplu protocol, un server utilizat în comun de back-end și serverul de conexiuni, o bibliotecă, și utilitarele pentru administrarea băncii de conexiuni (A se vedea Figura 2. 20. Componentele unei cărți electronice de tip hypertext). Aplicațiile comunică cu serverul de conexiuni prin intermediul protocolului de Servicii de Conexiuni (Link Service protocol). Acest serviciu permite aplicațiilor independente să integreze mecanismele de conexiuni în interiorul funcționalității standard proprii și astfel să devină parte integrantă a unui sistem hypertext deschis și extensibil. Textul existent și editoare grafice pot fi integrate într-o astfel de structură fără nici o modificare. Datorită separării dintre noduri și conexiuni informatice, Serviciul de Conexiuni nu asigură controlul specific, editoarele pentru conținutul nodurilor, accesul multi-utilizator concurrent analog paralel, sau alte forme de integrare a datelor.

Figura 2. 21. Serviciul de Legături interconectate

O Arhitectură pentru Hypertextul ușor accesibil (Deschis). Câteva din elementele implicate dezvoltarea (realizarea) unui asemenea sistem hypertext deschis includ următoarele componente [Pea 1989]:

Interfața Utilizator pentru crearea și administrarea (managementul) legăturilor care ar trebui să fie concordantă cu editoarele folosite în aplicațiile individuale diverse.

Dacă *Serviciul de Conexiuni* și aplicațiile sunt decizii de procese distincte trebuie responsabilitatea de divizare / alocare / partiționare să aparțină acestui serviciu cu excepția strategiilor de manipulare a informațiilor și a dialogurilor cu utilizatorii.

Serviciul de Conexiuni / Legături (Figura 2. 21. Serviciul de Legături interconectate) poate detecta și suspenda / elimina conexiunile întrerupte, fie implicit fie explicit. Eliminarea implicită poate avea loc atunci când un utilizator încearcă să acceseze o legătură / conexiune de la sfârșitul valid al acesteia către sfârșitul invalid al acesteia recomandând utilizatorului să elimine conexiunea. Eliminarea explicită poate avea loc, prin intermediul unui mecanism de colectare a refuzurilor de conectare, prin intermediul conexiunilor direcționate, prin validarea nodurilor și eliminarea conexiunilor / legăturilor invalide.

În timp ce interpretarea obiectelor informatice poate fi cedată aplicațiilor individuale, Serviciul de Legături trebuie manipuleze autonom interpretarea legăturilor. Pe de altă parte, consistența interpretării hypertextului nu poate fi garantată dacă nodurile sunt interpretate în mod separat în raport cu legăturile.

Documentele nestructurate cum ar fi fișierele de tip **ASCII** nu pot fi manipulate elegant decât numai în cazul în care sunt unic indexate sau dacă transmit o semantică precisă.

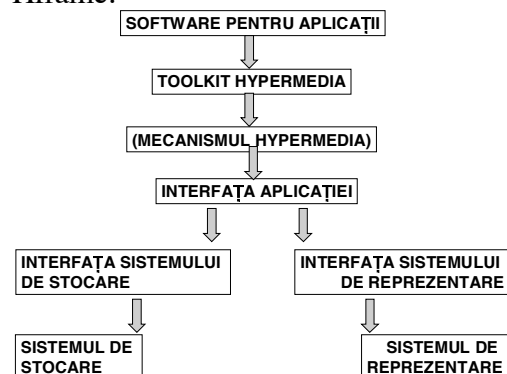
Problematica traversării conexiunilor în cadrul unei rețele și localizarea obiectelor dispuse la mare distanță unul față de altul este foarte importantă datorită performanțelor care trebuie îndeplinite și factorilor de costuri. De asemenea, trebuie luate decizii asupra locului de plasare a Serviciului de Conexiuni în rețea. O altă problemă corelată este apelarea unei aplicații care în mod obișnuit nu poate rula în momentul în care utilizatorul operează cu o conexiune corespunzătoare unui nod administrat de respectiva aplicație.

Set de programe care creează Hypermedia (Hypermedia Toolkit) . Strategia toolkit menționată de Haan et al., a fost obținută de Puttress și Guimaraes. Puttress și Guimaraes au propus un toolkit care poate fi folosit de creatorii de aplicații pentru a adăuga funcționalități hypermedia toolkit-urilor deja existente aplicațiilor independente sau specifice sau mediilor informatice [Puttress & Guimaraes, 1990]. Arhitectura toolkit-ului hypermedia este similară altor arhitecturi de tip multi-conexiuni (Vezi Figura 3). Straturile software pentru Aplicații, Nivelul Toolkit-ul Hypermedia, Sistemul de Stocare, și Sistemul de Reprezentare *Toolkit-ul hypermedia* constă din următoarele trei componente:

a) Interfața Sistemului de Stocare (denumită și Eggs): Această interfață constă într-un set de clase de tip **C++**, care conferă o structură hypermedia aplicațiilor informatice stocate. Interfața Sistemului de Stocare furnizează structura de reprezentare grafică schematică dintre aplicația superioară și sistemul de stocare subordonat. Astfel, sistemul de stocare poate fi modificat sau schimbat fără a modifica aplicația. În mod similar structurii de tip HAM, modelul informatic este realizat cu ajutorul grafurilor, contextelor condiționale, nodurilor, legăturilor / conexiunilor, atributelor, și simbolurilor. Această interfață interpretează nodul informatic - Interfața Sistemului de Stocare este precis considerată ca flux de bytes fără structură sau mesaj /interpretare. Interfața Sistemului de Stocare asigură mecanismele de control ale versiunii și simultaneității / corespondenței. La acest nivel administrarea transferurilor / tranzacțiilor este delicată și controlul aplicației.

b) Interfața Aplicației: Această interfață este compusă din obiecte de tip date (informații) care comunică cu aplicația mai sus menționată.

c) Interfața Sistemului de Reprezentare: Această interfață este responsabilă pentru prezentarea ideilor imaginilor utilizând mediul interfeței de tip utilizator, în mod independent de platforma de prezentare. Interfața pentru Aplicație și Interfața de Reprezentare sunt realizate utilizând un set de clase de tip C++ denumite împreună set de utilitare orientate obiect de tip hypermedia (Hypermedia Object-oriented Toolkit HOT). HOT oferă abstractizările cerute pentru aplicațiile hypermedia în același timp incluzând (încapsulând) și detaliile necesare pentru stocare (arhivare) cât și sistemele de reprezentare. HOT conține clase de date (informații) care includ: HGraph, HContext, HNode, and HLink. HOT conține de asemenea clase de vizualizare pentru fiecare din clasele de date: HGraphView, HContextView, HNodeView, HLinkView and Hframe.

Figura 2. 22. Arhitectura Documentului Hypermedia

Această arhitectură (Figura 2. 22. Arhitectura Documentului Hypermedia) va fi extinsă pentru a putea suporta medii multi-utilizator , pentru a oferi mijloace efective de distribuție și comunicații între utilizatorii aplicațiilor hypermedia, și explorarea mijloacelor de dezvoltare a aplicațiilor hypermedia colaborative.

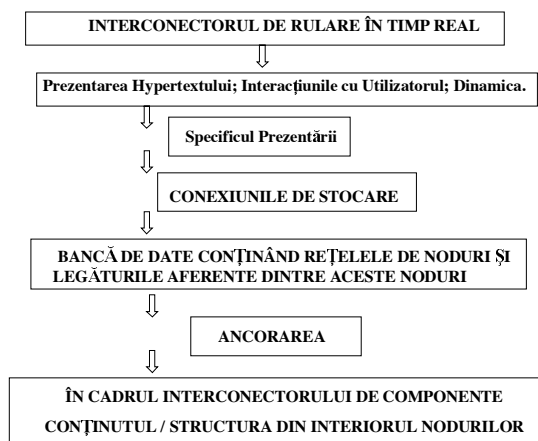
Modelul de Proiectare Hypermedia (Hypermedia Design Model, HDM) este un model hypertext care a fost dezvoltat ca parte a proiectului HYTEA de către Consorțiul European [Garzotto et al., 1991]. Caracteristicile fundamentale ale HDM includ reprezentarea aplicațiilor hypertext cu ajutorul primitivelor entități tipice compuse din ierarhii de componente; perspective diferite pentru fiecare componentă; unități corespunzătoare perechilor componente de poziționare; cantități reprezentând conținutul actual de unități; legături structurale asociind componentele aparținând aceleiași entități; legături pentru aplicații corelate componente aparținând unor entități diferite; și semantici contemplative / analitice determinând vizualizarea și proprietățile dinamice ale aplicațiilor. Aceste primitive sunt similare obiectelor definite în HAM.

Modelul Hypertext de Referință de tip Dexter (Figura 2. 23. Modelul de Referință de tip Dexter) deține abstractizările importante ale caracteristicilor sistemelor hypertext existente și viitoare [Hala & Schwartz, 1990]. Obiectivul acestui model este să ofere o bază sistematică pentru compararea sistemelor și să dezvolte standarde pentru comunicații și inter-operabilitate. Modelul Dexter divide un sistem hypertext în trei nivele :

a. Nivel Runtime. Acest nivel administrează prezentarea hypertextului și dinamica interacțiunilor cu utilizatorul. Deoarece modelul de prezentare este prea complex și divers pentru a fi prezentat în cadrul unui model general, modelul Dexter nu oferă detaliile mecanismului de prezentare. Cu toate acestea, mecanisme de prezentare pot fi definite specific și pot conține informații despre modul în care o componentă / rețea este prezentată utilizatorului. Aceste stipulații de prezentare constituie o interfață între nivelul runtime și nivel de stocare.

b. Nivelul de Stocare . Nivelul de Stocare este trăsătura caracteristică principală a modelului Dexter. Nivelul de Stocare modelează o bancă de date care este alcătuită dintr-o ierarhie de date-conținând componente care sunt interconectate prin conexiuni relaționale. Componentele au identificatori unici și conexiunile pot fi identificate cu ajutorul unui set sau mai multe seturi de identificatori de componente. Componentele corespund noțiunii generale de noduri și pot conține text, grafică, imagini, audio, video etc. Componentele sunt tratate drept containere universale care conțin date și modelul nu specifică în nici un fel structura de date aflate în interiorul containerelor. Astfel, nivelul de stocare nu face diferența dintre componentele de text și componentele de grafică. Nivelul de Stocare se concentrează în principal asupra mecanismelor prin care componentele și conexiunile sunt legate împreună pentru a forma rețeaua hypertext.

c. Nivelul Interior Componentei . Nivelul Interior Componentei se ocupă de conținutul și structura din interiorul componentelor rețelei hypertext. Dacă extinderea posibilă a structurii / a conținutului informat care poate fi inclus într-o componentă este nelimitată (open-ended), modelul Dexter tratează acest nivel (strat) ca fiind exterior / în afara scopului propus de modelul Dexter. Ipoteza consideră că structura documentului este modelată în conformitate cu ODA, SGML, IGES etc., și în consecință structura documentului va fi utilizată împreună cu acest model pentru a capta conținutul / structura. Pe de altă parte, interfață critică între nivelul / stratul de stocare și stratul din interiorul componentei numit ancorare se referă la mecanismul de adresare al locațiilor sau obiectelor din interiorul conținutului unei componente individuale. Ancorele pot fi identificate cu ajutorul unui identificator unic de fixare.

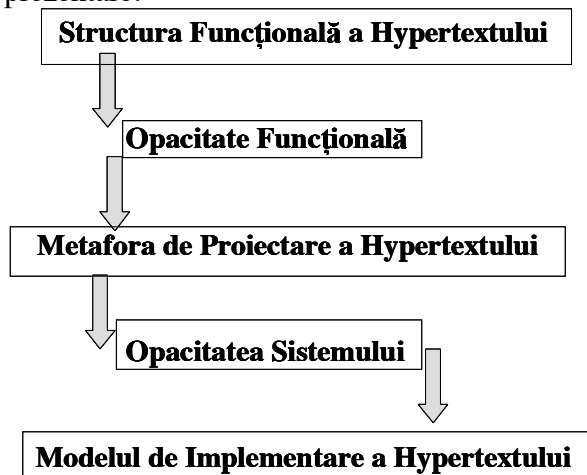

Figura 2. 23. Modelul de Referință de tip Dexter.

Halasz și Schwartz afirmă că nu există suport de sistem pentru toate mecanismele componente menționate de modelul Dexter. Cu toate acestea, sistemele existente sunt încă comparate cu acest model. Modelul a fost utilizat la dezvoltarea Formatului de Transfer de tip Dexter, care este un standard de transfer pentru hypertext.

Modelul de Referință pentru Hypertext de tip Trellis sau "*modelul-r*" consideră hypertextul ca un ansamblu de diferite nivele de abstractizări [Furuta & Stotts, 1990]. În general, hypertextul poate fi divizat în :

a) Nivelul Abstract: Acest nivel / strat este definit abstract sub forma unor componente independente care sunt conectate împreună într-o anumită metodă convențională. Nivelul abstract nu descrie detaliile de prezentare.

Figura 2. 24. Structura Generală caracteristică pentru Funcționalitatea Hypertextului.

b) Nivelul Concret: Stabilește reprezentările concrete în care caracteristicile de reprezentare grafică fizică a hypertextului. Cu alte cuvinte, conținutul fiecărei ferestre este specificat dar nu este și sistematizat.

c) Nivelul Vizibil: Acest nivel este responsabil pentru interconectarea și prezentarea rețelei hypertext pe terminal fizic. Reprezentările în nivelul abstract sunt făcute la cel mai înalt nivel de abstractizare în timp ce reprezentările în nivelul vizibil sunt la un nivel scăzut. Deoarece nivelul abstract poate fi standardizat utilizând protocoalele de schimburi de documente ca de exemplu SGML, nivelul vizibil poate fi standardizat utilizându-se X Windows.